

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 161/2020-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátskou kanceláriou [REDAKČNÝ ZNAČENIE] [REDAKČNÝ ZNAČENIE], v mene ktorej koná konateľ [REDAKČNÝ ZNAČENIE], advokát, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd s poukazom na čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 1 T 160/2015 z 26. septembra 2017, uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 To 122/2017 z 10. mája 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 56/2018 zo 17. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) s poukazom na čl. 1 ods. 1 ústavy Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 160/2015 z 26. septembra 2017, uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 122/2017 z 10. mája 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 56/2018 zo 17. decembra 2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola v zmysle čl. X ods. 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 zo 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh“) s účinnosťou od 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu prejednaná a rozhodnutá v treťom senáte ústavného súdu v zložení Mojmir Mamojka (predseda senátu), Martin Vernarský a Peter Straka (sudca spravodajca).

3. Z obsahu sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 160/2015 z 26. septembra 2017 uznaný vinným z prečinu krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) na tom skutkovom základe, že ako svedok pred vyšetrovateľom zámerne uviedol nepravdivé skutočnosti o tom, že 8. decembra 2012 mu bolo v čase od 17.00 h do 21.30 h neznámym páchatelom v obci [REDAKOVANÉ] na železničnej stanici odcudzené tam zaparkované osobné motorové vozidlo zn. Audi Q7 bielej farby, ktoré v tom čase užíval, pričom po vykonanom dokazovaní bolo

3. júla 2013 uznesením vyšetrovateľa trestné stíhanie vo veci zločinu krádeže zastavené, pretože bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie viedlo, teda ako svedok v trestnom konaní pred policajtom uviedol nepravdu o okolnosti, ktorá mala podstatný význam pre rozhodnutie. Sťažovateľovi bol uložený peňažný trest vo výške 500 eur a v prípade úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu náhradný trest odňatia slobody na 3 mesiace.

4. O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 To 122/2017 z 10. mája 2018 tak, že odvolanie podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol.

O následne podanom dovolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 5 Tdo 56/2018 zo 17. decembra 2018 tak, že podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa odmietol.

5. Sťažovateľ namieta, že napadnuté rozhodnutia boli vydané v rozpore s princípom právnej istoty, predvídateľnosti práva a právom na spravodlivý súdny proces, pričom poukazuje najmä sa skutočnosť, že iné osoby, ktoré vypovedali ako svedkovia o predmetnej udalosti úplne zhodne ako sťažovateľ, boli právoplatne oslobodené spod obžaloby rozsudkami Okresného súdu Dolný Kubín v spojení s uzneseniami Krajského súdu v Žiline, na ktoré sťažovateľ opakovane poukazoval.

6. Za vážny zásah do práv na spravodlivý proces považuje sťažovateľ aj skutočnosť, že neboli vykonané dôkazy navrhnuté sťažovateľom, t. j. výpis zo zariadenia evidujúceho prekročenie štátnej hranice osobným motorovým vozidlom, že okresný súd vychádzal pri uznaní viny sťažovateľa z kamerových záznamov, ktoré majú preukazovať nepravdivosť výpovede sťažovateľa, avšak tento kamerový záznam nikdy nebol predložený do konania. Konajúci príslušníci Policajného zboru, ktorí boli vypočutí aj na hlavnom pojednávaní, zmarili vykonanie dôkazu – kamerový záznam, ktorý im mal na stiahnutie ponúkať svedok [REDAKOVANÉ], pričom svedeckú výpoveď tohto svedka neprotokolovali riadne.

7. Odvolávajúc sa na uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 To 113/2014 z 27. novembra 2014, v ktorom bol spod obžaloby oslobodený rovnako vypovedajúci svedok [REDAKOVANÉ], podľa sťažovateľa v jeho trestnej veci prokuratúra „*nielen že nepreukázala, že je možné absolútne vylúčiť, že by sa osobné motorové vozidlo zn. AUDI Q7 ... mohlo bez zaevidovania po 30. novembri 2012 vrátiť na územie Slovenskej republiky, ako to predpokladá uvedené Uznesenie Krajského súdu Žilina, ale toto ani nikdy nepreukazovala, pričom pravý opak (teda, že toto je bežne možné) preukázala obhajoba*“.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že napadnutými rozhodnutiami porušili okresný súd, krajský súd a najvyšší súd jeho v bode 1 uvedené práva, zrušil napadnuté rozhodnutia a uviedol vec do stavu korešpondujúceho s ústavou, medzinárodnými zmluvami, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom a relevantnými právnymi predpismi. Zároveň sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd uložil povinnosť okresnému súdu, krajskému súdu a najvyššiemu súdu spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom

je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy má obvinený právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo

o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

18. Podstatou sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že rozsudkom okresného súdu, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným z prečinu krivej výpovede a krivej prisahy, uznesením krajského súdu, ktorým bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté a uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, to všetko s poukazom na čl. 1 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ namieta, že jeho vina bola ustálená na základe kamerového záznamu, ktorý však v konaní pred súdom nebol vykonaný, a naopak, konajúce súdy nevykonali dôkazy na preukázanie jeho neviny (kamerový záznam ponúkaný jedným zo svedkov, výpis zo zariadenia evidujúceho prekročenie štátnej hranice osobným motorovým vozidlom). Sťažovateľ poukazuje aj na skutočnosť, že ďalší svedkovia, ktorí vo veci trestného oznámenia krádeže motorového vozidla vypovedali rovnako, boli rozsudkami Okresného súdu Dolný Kubín v spojení s uzneseniami Krajského súdu v Žiline oslobodení spod obžaloby za rovnaký prečin.

19. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým

predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

20. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

III.A K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46. ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s poukazom na čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 160/2015 z 26. septembra 2017

21. Vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy je právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd mohol domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

22. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 160/2015 z 26. septembra 2017, ktorým bol sťažovateľ uznaným vinným z prečinu krivej výpovede a krivej prísahy, podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 2 To 122/2017 z 10. mája 2018 tak, že odvolane zamietol. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa proti napadnutému rozsudku vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.B K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46. ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s poukazom na čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 122/2017 z 10. mája 2018

23. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej sa úloha ústavného súdu obmedzuje na poskytnutie ochrany len v tých prípadoch, ak porušenie procesných práv účastníkov konania, ktoré sú chránené zákonmi, by znamenalo súčasne aj porušenie základných práv alebo slobôd deklarovaných ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (IV. ÚS 287/04). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00).

24. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 To 122/2017 z 10. mája 2018 z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti, pričom vzal do úvahy aj obsah predchádzajúceho rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 160/2015 z 26. septembra 2017, s ktorým z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

Z obsahu odsudzujúceho rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 160/2015 ústavný súd zistil, že záver okresného súdu o tom, že predmetné motorové vozidlo Audi Q7 nemohlo byť odcudzené 8. decembra 2012 tak, ako to v postavení svedka uvádzal sťažovateľ, bol

založený okrem kamerového záznamu, podľa ktorého sa motorové vozidlo v rozhodnom čase nenachádzalo (resp. nepohybovalo) na mieste, ako uvádzal sťažovateľ, aj na iných zásadných skutkových zisteniach. Pri ustáľovaní skutkového deja sa pritom okresný súd oprel o preukázaný počet najjazdených kilometrov na motorovom vozidle v čase, keď bolo prijaté do autoservisu, na technické dôkazy odčítané z kľúča k motorovému vozidlu, ktorý používal len sťažovateľ, že posledná jazda na motorovom vozidle bola týmto kľúčom uskutočnená 27. novembra 2012, keď vozidlo opustilo autoservis, z listinných dôkazov, ako aj dôkazov výsluchom svedka preukazujúcich, že motorové vozidlo bolo hraničným prechodom medzi Poľskom a Ukrajinou vyvezené na Ukrajinu 30. novembra 2012.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o vykonaní, prípadne nevykonaní jednotlivých dôkazov krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že: „Z vykonaného dokazovania, tak ako aj ustálil v napadnutom rozhodnutí okresný súd, vyplynulo, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] spáchanie žalovaného skutku poprel. S poukazom na Výpoveď na jednoznačne ustálený priebeh skutkového deja, bolo potrebné tento jeho postoj vyhodnotiť ako v celom rozsahu ako účelový, v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti. To, že mu motorové vozidlo malo byť odcudzené dňa 08.12.2012, je v rozpore s vykonanou analýzou kľúča od tohto motorového vozidla, ktorým disponoval iba obžalovaný. Posledná jazda vozidlom s týmto kľúčom bola realizovaná dňa 27.11.2012. Tvrdenie obžalovaného rovnako nekorešponduje s výpoveďami svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí vyhodnocovali kamerový záznam z miesta, kde malo dôjsť k odcudzeniu vozidla.

Skutočnosť, ktorú namietala obhajoba, že podanie [REDAKOVANÉ] namietajúce postup [REDAKOVANÉ] pri jeho vyťažovaní ako oznamovateľa trestného činu krádeže v súvislosti s motorovým vozidlom Audi Q7, bolo uznesením Sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR odovzdané na disciplinárne konanie s konštatovaním, že [REDAKOVANÉ] pri objasňovaní podozrenia z trestného činu nekonal v súlade s etickým kódexom príslušníka PZ, nezakladá sama o sebe pochybnosti o dôveryhodnosti jeho výpovede, keď majú ním tvrdené skutočnosti súčasne oporu v ďalších vykonaných dôkazoch, čo napokon správne vyhodnotil okresný súd v dôvodoch napadnutého rozhodnutia. Svedok [REDAKOVANÉ], podrobne popísal priebeh a okolnosti vývozu motorového vozidla Audi Q7 na Ukrajinu, pričom jeho tvrdenia korešpondujú s listinnými dôkazmi. Pokiaľ ide o výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], že motorové vozidlo Audi Q7 stálo u neho na dvore asi týždeň a to vrátane dňa 30.11.2012,

toto bolo vyvrátené viacerými listinnými dôkazmi ako aj výpoveďou svedka [REDACTED], výpoveďami svedkov [REDACTED] a [REDACTED], bolo vyvrátené aj jeho tvrdenie, že policajtom ponúkal kamerové záznamy z jeho domu a firmy a tieto policajti nechceli.“

V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa v odvolaní, keď poukazoval na skutočnosť, že svedkovia ([REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]), ktorí o údajnom odcudzení motorového vozidla vypovedali totožne, boli v prípade totožného obvinenia za rovnaký prečin oslobodení rozsudkami Okresného súdu Dolný Kubín v spojení s uzneseniami Krajského súdu v Žiline, krajský súd uviedol: *«Krajský súd, rovnako ako súd okresný zdôrazňuje, že nie je viazaný právnym názorom iného prvostupňového či odvolacieho súdu v iných trestných veciach iných obžalovaných. Je logické, že v trestnej veci obžalovaného [REDACTED] zotrvali na svojich tvrdeniach, ktoré uvádzali najprv ako svedkovia, potom ako obžalovaní. Správne vyhodnotil prvostupňový súd keď uviedol, že:*

„podľa názoru súdu na podklade vykonaných dôkazov na hlavnom pojednávaní /najmä výsluchu svedka [REDACTED] svedkov [REDACTED] a [REDACTED] svedka [REDACTED] a najmä s týmito výpoveďami korešpondujúcich tzv. technických dôkazov, ktoré vyvracajú tvrdenia týchto svedkov možno konštatovať, že títo svedkovia účelovo, v snahe pomôcť obžalovanému zbaviť sa jeho trestnej zodpovednosti, klamú. Vyhodnotením osôb týchto svedkov /priatelia obžalovaného/ ako aj všetkých súvisiacich okolností /menovaní boli v rovnakej trestnej veci trestne stíhaní, súd tu samozrejme rešpektuje skutočnosť, že títo boli vo veci právoplatne oslobodení/ súd uzatvára, že výpovede takýchto svedkov nie sú a zásadne nemôžu byť dôkazom spôsobilým založiť rozumné pochybnosti o zistených skutkových okolnostiach a preto neboli podkladom pre rozhodnutie súdu.“»

Okresný súd sa v odôvodnení odsudzujúceho rozsudku venoval aj právnemu záveru Krajského súdu v Žiline (v trestnom konaní proti ďalším trom menovaným svedkom, pozn.), v ktorom vyslovil, že pre vyslovenie záveru o vine musí byť daná nespochybniteľná odpoveď na otázku, či možno vylúčiť, že by sa motorové vozidlo Audi Q7 mohlo bez zaevidovania vrátiť na územie Slovenskej republiky po 30. novembri 2012. Okresný súd uviedol, že považuje tento právny záver za *„arbitrárnu právnu špekuláciu, ktorá v kontexte ďalších produkovaných dôkazov danej trestnej veci popiera základné princípy logického myslenia. Táto špekulatívna hypotéza totiž úplne ignoruje fakty, ktoré boli vykonaným dokazovaním bez akýchkoľvek pochybností ustálené a ktoré vo vzájomnej*

súvislosti nedovoľujú použiť jednu úplne iracionálnu a z kontextu vytrhnutú alternatívu skutkového deja a založiť na jej vyvrátení podmienku trestnosti obžalovaného. Súd nie je povinný zaoberať sa akýmkoľvek obrannými tvrdeniami obžalovaného, ale iba tými, ktoré majú racionálny základ a kontextuálny súvis s danou trestnou vecou. Krajský súd Žilina pri svojej úvahe úplne odignoroval tie zistené skutočnosti, ktoré tvoria esenciálny základ celej žalovanej trestnej veci a bez spochybnenia, prípadne vyvrátenia ktorých nie je možné princípmi logického myslenia dospieť k inému záveru ako ku konštatovaniu, že predmetné motorové vozidlo nebolo odcudzené tak, ako to uviedol obžalovaný. Krajský súd Žilina nevysvetlil zmysluplný dôvod, prečo by motorové vozidlo, ktoré bolo prostredníctvom tretej osoby pozmeneným, resp. neoriginálnym kľúčom konšpiratívne vyvezené na Ukrajinu, bolo v krátkom čase na to opätovne dovezené na Slovensko. Rovnako sa nevysporiadal so skutočnosťou, že príslušníci PZ predmetné motorové vozidlo v rozhodnom čase v mieste, ktoré obžalovaný [REDAKOVANÉ] /vtedy v postavení svedka/ vzhľadnutím kamerových záznamov neidentifikovali. Napokon Krajský súd Žilina nevenoval žiadnu pozornosť ani správe Nú Interpol o podvodnom vývoze motorových vozidiel na Ukrajinu za účelom uplatňovania poisťného plnenia, pričom jedným z týchto vozidiel je aj predmetné motorové vozidlo Audi Q7... pokiaľ by súd pripustil logiku úvahy rozhodnutia Krajského súdu Žilina a obhajoby a stotožnil sa s jej aplikáciou na daný prípad, musel by vo všetkých veciach napr. trestného činu krádeže pracovať vždy aj s alternatívou, že napriek tomu, že zistené dôkazy v celom kontexte usvedčujú páchatel'a z trestného činu krádeže, nemožno vysloviť záver o jeho vine bez toho, aby bolo v prípade, že takáto osoba pred krádežou preukázateľne vycestovala na Ukrajinu preukázané, že sa na Slovensko vrátila. A teda pokiaľ nie je preukázaný opak platí, že nie je vylúčené, že v čase skutku krádeže bola stále na Ukrajine /napriek tomu, že všetky ďalšie dôkazy svedčia o opaku/. Súd zastáva názor, že absurdnosťou takejto skutkovej konštrukcie je dostatočne vysvetlený dôvod, prečo súd úvahu Krajského súdu Žilina, ktorú si prirodzene osvojila aj obhajoba, považuje za absolútne neprijateľnú.“.

25. Ústavný súd nie je súdom skutkovým ani opravnou inštanciou v rámci trestného konania či trestného súdnictva a v zásade mu neprináleží preskúmať to, ako právne kvalifikovali konkrétny skutok orgány činné v trestnom konaní, prokuratúra a súdy.

Úloha ústavného súdu sa v rámci trestného konania (predsúdneho či súdneho) obmedzuje na dohľad nad zachovaním hmotných a procesných ústavných práv osôb, ktorým ústava či dohovor garantujú v rámci trestného konania určité subjektívne hmotné a procesné ústavné práva, a dohľad nad riadnym plnením pozitívneho záväzku štátu viesť účinné vyšetrovanie, porušenie ktorého by viedlo k veľmi závažnému zásahu do samotnej podstaty konkrétnych ústavných práv. Ústavný súd teda v zásade nie je oprávnený hodnotiť samotné vyšetrovanie trestného činu alebo právnu kvalifikáciu skutku či váhu jednotlivých dôkazov v trestnom konaní (II. ÚS 409/2018).

26. Spôsob, akým sa krajský súd v napadnutom uznesení v spojení s odsudzujúcim rozsudkom okresného súdu vysporiadal s jednotlivými dôkazmi, ako sa vysporiadal s obhajobou sťažovateľa, nenesie podľa ústavného súdu známky arbitrárnej aplikácie právnych noriem, v odôvodnení napadnutého uznesenia sa krajský súd ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľa. Súd prvej inštancie aj odvolací súd hodnotili dôkazy jednotlivo a v ich vzájomných súvislostiach, pričom závery ku ktorým dospeli, sa nevymykajú logike a ani nie sú vzájomne protirečivé. S odlišným právnym názorom Krajského súdu v Žiline, ktorý v rovnakej právnej situácii obžalovaných oslobodil, hoci ním nie sú viazané, sa vo veci konajúce všeobecné súdy takisto vysporiadali, pričom nálezite (najmä okresný súd) vysvetlili, prečo tento záver nepovažujú za prijateľný.

Vzhľadom na uvedené a najmä vzhľadom na to, že ústavný súd nie je súdom skutkovým a neprináleží mu hodnotiť váhu jednotlivých dôkazov produkovaných v trestnom konaní, dospel ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu k záveru, že ho nemožno kvalifikovať ako arbitrárne rozhodnutie, ktoré by malo za následok porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

27. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že porušenie svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy dáva sťažovateľ do súvislosti s tým, že prokuratúra nepreukázala, že je možné absolútne vylúčiť, že by sa motorové vozidlo Audi Q7 mohlo bez zaevidovania po 30. novembri 2012 (keď bolo preukázateľne vyvezené cez územie Poľska na Ukrajinu,

pozn.) vrátiť na územie Slovenskej republiky (a teda byť predmetom krádeže, ako to tvrdil sťažovateľ, pozn.), pričom opätovne odkazuje na argumentáciu Krajského súdu v Žiline v právnej veci troch svedkov, ktorí boli rovnako ako sťažovateľ stíhaní pre prečin krivej výpovede a krivej prísahy, no boli oslobodení. K záverom Krajského súdu v Žiline sa krajský súd, no najmä okresný súd vyjadril a uviedol, prečo považuje tieto závery za neprijateľné a špekulatívne a toto odôvodnenie považuje ústavný súd za dostatočné.

28. Článok 50 ods. 3 ústavy zaručuje všetkým oprávneným osobám, že budú mať čas na prípravu obhajoby, ďalej že budú mať možnosť pripraviť si obhajobu a že svoju obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Uplatnenie práva na obhajobu nezaručuje oprávnenej osobe dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktorý sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu (II. ÚS 8/96, IV. ÚS 515/2018).

29. Skutočnosť, že sa okresný súd a krajský súd nepriklonili k záveru Krajského súdu v Žiline v trestnej veci iných osôb (čo riadne odôvodnili) a neakceptovali teóriu produkovanú obhajobou v trestnej veci sťažovateľa, nemožno podľa ústavného súdu vyhodnotiť ako porušenie základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, keďže medzi namietaným postupom všeobecných súdov a sťažovateľom namietaným porušením základného práva nemožno nájsť príčinnú súvislosť.

30. Pokiaľ ide o namietané porušenie princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že čl. 1 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Vzhľadom na to, že sťažovateľ dáva jeho porušenie do priamej súvislosti s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom ústavný súd nezistil porušenie označených základných práv, je sťažnosť aj v tejto časti zjavne neopodstatnená.

III.C K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46. ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods.1 dohovoru s poukazom na čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 56/2018 zo 17. decembra 2018

31. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 56/2018 zo 17. decembra 2018 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu, že nie sú dané dôvody dovolania.

32. Prvým dovolacím dôvodom sťažovateľa bol dôvod uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. že došlo k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom. K tomuto dôvodu sa najvyšší súd v napadnutom uznesení vyjadril takto: *„V posudzovanej veci bolo obvinenému vyšetrovateľom vznesené obvinenie pre skutok právne posúdený ako prečin krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Tr. zák., pričom nešlo o prípad povinnej obhajoby v zmysle § 37 Tr. por., a preto nemusel mať obhajcu už od vznesenia obvinenia. Napokon dňa 19. augusta 2013 došlo obvineným k zvoleniu si obhajcu, a to [REDAKOVANÉ] (č.l. 181-182), ktorý obvineného následne zastupoval a zúčastňoval sa úkonov trestného konania, ako aj výsluchov jednotlivých svedkov, pričom k žiadnemu zásadnému porušeniu práva na obhajobu v prípade obvineného nedošlo, ako ani k porušeniu zásady kontradiktómosti. V rámci tohto dovolacieho dôvodu nemožno úspešne uplatňovať ani námietky, že súdy nevykonali obvineným resp. obhajobou navrhované dôkazy, ako aj posudzovanie nesprávneho zistenia skutkového stavu, pretože účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie skutkového stavu. Obhajoba obvineného bola po celý čas trestného stíhania riadne zabezpečená, a preto námietky dovolateľa nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.“*

Vo vzťahu k sťažovateľom uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, najvyšší súd uviedol: *„Dôvod dovolania podľa citovaného ustanovenia sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t.j. k vykonávaniu dôkazov súdom. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno uplatniť v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov a aby sa*

napadnuté rozhodnutie opieralo o nezákonné dôkazy. Nemožno však ním úspešne napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob jeho vyhodnotenia súdom. V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený spochybňoval svedecké výpovede, neexistenciu dôkazov, postup pri hodnotení dôkazov súdom, čo je v dovolacom konaní neprípustné, nakoľko sa jedná o namietanie skutkového stavu a nevyhodnotenia dôkazov, pričom tieto námietky nijako nezakladajú ani opodstatnenosť predmetného dovolacieho dôvodu. Dovolací súd žiadne pochybenie pri vykonávaní dôkazov zo strany nižších súdov nezistil. Argumentáciu dovolateľa vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu preto dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.“

V súvislosti s tretím dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, t. j. ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, najvyšší súd v podstatnom uviedol: *„V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu... pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia §371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalácie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať... Z obsahu dovolania vyplýva, že vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu dovolateľ uplatnil výlučne námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaneho dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerovali proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate*

spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav a následne predostrel vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Skôr ako o právnu námietku ide o skrytú snahu vyhodnotiť vykonané dôkazy a skutkový stav v prospech obvineného.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu konania obvineného posúdeného ako prečin krivej výpovede a krivej prisahy v zmysle § 346 ods. 1 Tr. zák., táto zodpovedá priebehu skutkového deja uvedeného vo výroku napadnutého rozhodnutia po objektívnej i subjektívnej stránke a je správna.“

33. Sťažovateľ v sťažnosti neuvádza konkrétne výhrady voči napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, z jej obsahu možno len implicitne vyvodiť, že najvyšší súd mal porušiť sťažovateľom označené základné práva tým, že nenapravil „pochybenia“ krajského súdu, tak ako ich formuloval sťažovateľ v sťažnosti. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu musí ústavný súd konštatovať, že najvyšší súd sa riadne, zrozumiteľne a relevantným spôsobom vysporiadal so všetkými dovolacími dôvodmi, tak ako ich v mimoriadnom opravnom prostriedku definoval sťažovateľ, a nezistil žiadne vybočenie z ústavne udržateľnej aplikácie použitých právnych predpisov, ktoré by bolo spôsobilé porušiť sťažovateľom označené základné práva. Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej uznesenie najvyššieho súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, všetko s poukazom na čl. 1 ods. 1 ústavy, je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

34. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu